

Tonngaande nafaore ngam juulɗo keso.

Kudol.

Muhammed Assahri.

1441-2020.

En fuddorii Innde Alla, Huubudɗo yurmeende, Heerordɗo yurmeende.

Hunorde

Pellet denndaangal jettooje ngoodani ko Alla, heden njetta Mbo heden mballinora Mbo, heden dabbira Mbo yaafaawuya, heden moolo e Alla e bone pittaali men e bone golle men.

Mbo Alla feewni, o alah majjinoowo, mbo Alla majjini, alah fof baawɗo mbo feewnude. Midɗo seedoo wonnde reweteɗo alaa ko wanaa Alla tun, O alaa kafidiido, midɗo seedoo kadi wonnde Muhammadu ko jeyaado Makko e Nulaado Makko.

Si dum feyyii:

Alla teddinii aade O burnibe ko heewi e tagoore Makko, Alla daali: Min teddinii biy aadama. Al Israa'i 70. O beydi e ngol teddingol O neli burɗo Annabaabe Muhamadu-yo o his- O tellini e mabbe burnde e defte Makko he ndeen wonu quraana tedduɗo o, O welanaabe burɗo moyɗɗude e diineeji, ko oon woni Islaam, Alla daali: On ngonniina te on ceeraani wonde moftere burnde yaltinaande e yimbe, hoɗon yamira ko laba hoɗon haɗa ko boni hoɗon goondina Alla si yimbe joman en defte goondaniino ma duum buratna moyɗɗude e mum en, ina e mum en goondube kono ko buri heewde mabbe ko faasiqeebe. Aali Imraan 110. Ina jeyaa e neemaaji Alla njani wonande aade: Okkude mbo peewal faade e islaam, e tabitde

e hembo, e gollirde sariyaaji mammo, nde deftere tokosere
fotde, mawnunde e loowdi mayre peewoowo kesa na annda e
hende ko o waawataana majjude e fuddorde islaam, tawa ko
e mbaadi ndabbinaandi maale islaam mawdo o, haa si o
faamii nde o gollarinde, o fokkita e ndaaroyde ganndal e
beydude anndude Joomiiko, e Annabi Makko muhamadu- yo
o his- e diine makko islaam, o rewira Alla ganndal tigi, bernde
makko deeyfa iimaan makko beydoro badaade Alla dewal e
rewde sunna Muhamadu-yo o his-.

Alla woni ko torii mi nde O barkinta kala konngol e ndee
deftere, O nafrande islaam e juulbe, nde wona ngam Alla
teddudo, O wada njobdi mayre wonande juulbe wuurbe e
maaybe fof.

Yo Alla juul e Nulaado men Muhamadu e mbootu makko e
sahabaabe makko fof.

Muhamadu Ibnu Shiiba Assahrii.

2-11-1441.

Alla woni joom am.

Alla daali: Eehey mon yimbe ndewee Joom mon takdo on, e
takdo adiiɓe mon, ngam kulon. Simoore Bagara 21.II

Alla daali: Ko kanko woni Alla dewteedo alah mbo wonah
Kanko. Al Hasri.

Alla daali: O alah jeradiijo, ko Kanko woni nanoowo ji*oowo.
Assuura 11.

Ko Alla woni joomi am e joom kala huunde, takdo,
garsaqinoowo toppittoodo kala huunde.

Ko Kanko tan haandi e reweede, Joomiraado goddo alah gaa
e Makko.

woodanii Alla sifaaji e inde toowde, de O tabitanii Hoore
Makko Nelaado mum kadi tabitini de, de njottiima haattirde
timmal e labeede, O alah nando ko Kanko woni Nanoowo
Ji*owo.

Ina jeyaa e inde Makko burde moyfyude:

Garsaginoowo, Jurmotoodo, Kattando, Laamdo, Nanoowo,
Ji*oowo, Wakiil, Tagdo, Newiido, Jondo, Jaafatoodo.

Ko Alla woni defiido arsukaaji jiyaabe di berde e balli mum
ndarii e dow heddi.

Jurmotoodo: Jom yurmeende yaacnde mawnde, nde
ngannduda na fiiltii kala huunde.

Kattando: Jom kattane timmude de ronkere e ngaameela
falataaka.

Laamdo: Kanko woni cifariido sifaaji manngu e foolde e yiilde,
jeydo denndaangal gede O firliito e majje no O haajaraa.

Nanoowo: Nanoowo nanateede birniide e de mbirnaaki.

Kisdo: Kisdo e kala ustaare e ayiiba.

Ji*oowo: Kanko woni mbo jiide Makko piilti kala huunde nonde
foti toksidde fof, jom ndaarde kumpatiido yellatiido e ko wirnii
e majje.

Defiido: Defiido arsukaaji jiyaabe Makko, dariido e maslahaaji
mum en, pawiiido gede yidbe Makko, O newnanabe O
yonnabe piiji mum en.

Takdo: Goodindo gede ko aldash e yeru gadiido.

Newiido: Oon teddinoowo jiyaabe Makko O yurmoobe O
rokkabe kobe torii ko.

Jondo: Jondo jiyaabe Makko o tottabe kobe katojini, Hombo
yondanii e ballal goddo goo.

Jaafatoodo bakkatuuji: Deenoowo jiyaabe Mum e bakkatuuji,
O leptirtaabe diin.

Juuldo na miijo e tagu Alla e newuya Makko, ina e duum,
toppitaade tagaade tokson majje e rerduude e nyamminde di e
toppitaade di hadi mbaawa jogade koye majji, senaade
woodanii Tagdo, ina e newaare Makko nde O heblanidi ko
feewnata alhaali majji wondude kodi lo*i ko fof.

Annabiijo on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki:

Alla daali: Ko goongo ari e mon Nulaado ummiido e mon,
teddudo on tampaani ndeerdudo e mon newaniido juulbe
jurmotoodo be. Attawba128.

Alla daali: Min nuliraani ma si wonah yurmeende wonande
winndere nde. Al Anbiyaa 107.

Muhamadu - yo kisal won e makko- ko yurmeende
rokkiraande.

Ko kanko woni Muhamadu biy Abdullaay timmoede
Annabaabe e Nulaabe,Alla neldii mbo diine islaam faade e
yimbe, ngam O tinndinabe faade e ko laba,ko buri heen
labeede woni Tawhiid,O hadabe ko boni buri mawnude e
bone ko sirku.

Na waddii doftaade mbo ko o yamiri e goondinde ko o habri, e
deestaade ko o hadi e ko furii, e nde Alla waasata rewireede
si wonah ko sariyini ko.

Nulal makko e nulal denndaangal Annabaabe adiiibe ko
noddude faade e Alla gooto Bajjo O, Mbo alah denndadiijo.

Ina jeyaa e sifaaji makko- yo o his:-

Goondude, yurmeende, newaare, munyal, jaambraagal,
teddungal, labeede jikku, nuundal, yankinaade e yaafaade.

Quraana tedduɗo o ko haala Joomiraawo.

Alla daali: Eehey mon yimbe arii e mon daliil ummaade e Joomi mon, Min tellinii faade e mon annoore ɓanngunde.
Annisaa 174.

Quraana tedduɗo o ko haala Alla toowɗo O, O tellanii mbo e Muhamadu- yo o his- ngam o yaltina yimbe e nibe faade e annoore, o feewnabe e laawol pooccingol.

Kala janngudo mbo heba njɓɓdi mawndi, kala gollordɗo peewal mammo naata e laawol pooccingol.

Mbela ana anndi doosɗe islaam?

Be maaki kadi: « Lislamu on mahiraama doose jowi: Ko sedagol rewteedɗo tanaa Allaahu alaa, e wonnde Muhammadu ko nulaado Alla, e nyiib-nugol julde nden, e tuttugol asakal ngal, e hajjoygol ka suudu [hoormanteeru], e hoorugol suumayee ».

Doosɗe islaam ko dewe Alla baɗɗiide e kala juulɗo, islaam juulɗo sellatah si wonah o fiɓa waddaade ɗe o goolirade kanje fof, sabu ko e majje islaam fawii, ko dum saabi ɗe innira doosɗe islaam.

Jookli dii ngoni :

Doosgal gadanal: Seedaade deweteedɗo alah si wonah Alla e wonde Muhamadu ko Nulaadɗo Alla.

Alla daali: Anndu pellet wonde alah deweteedɗo mbo wonah Alla. Muhamadu 19.

Alla daali: Ko goongo arii e mon Nulaadɗo ummiidɗo e mon, tedduɗo on tampaani ndeerdɗo e mon newaniidɗo juulbe jurmotoodo be. Attawba128.

Woni maana deweteeɗo alah si wonah Alla: Alah deweteeɗo
e goonga si wonah Alla.

Na waddii doftaade mbo ko o yamiri e goondinde ko o habri, e
deestaade ko o haɗi e ko furii, e nde Alla waasata rewreede si
wonah ko sariyini ko.

Doosgal dimmal ngal woni: Darnude juulde.

Alla daali: Ndarnee juulde. Al Baqara 110.

Darnude juulde woni tottirde nde e mbaadi ndi Alla sariyini
Nulaaɗo Muhamadu- yo o his- anndini dum.

Doosgal tatabal woni: Tottirde askal.

Alla daali: Tottiree askal. Al Baqara 110.

Alla farlii askal ngam jaribaade goondude iimaan juulɗo, e
yettude Joomiiko ko O okki mbo ko neema jawdi, e wallude
mbo waasbe e hatajinbe.

Tottirde askal wonata ko tottirde ngal haandube heen be.

Askal ko hakke baddiɗo e jawdi sindi yottiima fotde
todɗaande, hongal totte nooneji jeetati jantaadi e quraana
tedduɗo o, ina e mabbe baasɗo e miskiin.

Ina e tottirde dum sifaraade yurmeende e newuya, e labbinde
jikkuuji juulɗo e jawdi mum, e welnude pittaali waasbe e
miskineebe, e semmbinde boggi gilli e musidal hakkunde
renndo juulbe, ko dum waɗi juulɗo labaado yaltinat dum e
mbelamma fittaandu hombo welaa e tottirde dum, sabu ko
dum malnata ko yimbe wobbe.

Fotde ko yaltinete e askal ko ɗiɗi e nder teemedere ummaade
e jawdi moftaandi hono kanng e kaalis e ɗereeji ceede e
marsandiisuuji keblaadi ngam yeeyde e sootde sabu
njulaagu, tawde kay qiima mum yottiima fotde todɗaande
tawa ndi hebii e joom mum hitaande timmunde.

Ko noon kadi askal na fawii e kebfo limoore todfaaande e
jawdi ndariindi hono geloodi e na*i e ndammiri hono baali e
be*i durooji hudo ko buri heewde e hitaande ko aldah de joom
mum wuurnata dum.

Ko hono noon kadi askal na fawii ko yalti e leydi hono gabbe
e besnaade e oogirde e ngaluuji ubbiidi sidi njottiima e fotde
tobdfaaande.

Doosgal nayabal: Woni hoorde lewru koorko.

Alla daali: Eehey mon goondinbe koorko farlaama e mon
hono no ka farlirano e adiibe mon ngam kulon Alla. Al Baqara
110.

lewru koorko woni: Lewru jeenabiiru e hitaande e kalanndiriye
fergo, konu teddinaandu e juulbe, hondu jogii daraja keeriido
gaa e lebbi hitaande goddi di, hoorde ndu ha ndu timma ko
gootel e doosde islaam joy de jeya.

Hoorde ramadaan woni: Rewirde Alla jaggitaade gaa e
ñaamde, yarde e renndude debba e gorko e mbalndi, e kala
bonnooji koorko gila fajiri haa mutal naange nder ñalɗi lewru
koorko ndu fof.

Doosgal joyobal: Hajjude to suudu Alla hormaandu ndu.

Alla daali: Woodanii Alla e dow yimbe hee hajjude to suudu
ndu wonande kattando laawol faade e hendu. Aali Imraan 97.

Hajju wonata ko e dow oon kattando faade e suudu Alla ndu
laawol gootol, hajju ko laawol gootol nder nguurndam, duum
woni: Faandaade suudu Alla ndu e dewirde ceniide to Makka
ngam tottorde dewe Alla todfaaade, Nulaado-yo o his- hajji
Annabaabe wobbe be kadi kajjii, Alla yamiri Ibraahiima nde o
noddata yimbe e hajju, hono no Alla habriiri duum e Quraana
tedduɗo, O daali: Noddu yimbe be faade e hajju be ngara
hobe cuudo e dow kala dehiidi be ngara ummorde e laabi
godɗudi. Al Hajju 27.

Anndude doosde islaam.

Nulaado yo jam e kisa won e mum na naamnaama iimaan O
maaki: Konde goondinta Alla, e Malaykaaji Makko e defte
Makko e Nulaabe Makko nyalawma cakkatiido, goondina
hoddiro labaango e bonngo.

Doosde iimaan ngoni dewe Alla berndiyankoje pawiiɗe e dow
kala juulɗo, islaam aade sellatah si wonah o fiɓa deen e
bernde makko, ko duum saabii de innira doosde iimaan.
Seerndi doosde iimaan e islaam: Doosde islaam ko golle
banngude de aade gollirta terde mum hono wowlude seedeɗi
ɗiɗi ɗi e juulde e asakal, Doosde iimaan noon ko golle bende
aade na tottira duum bernde hono goondinde Alla e Defte
Makko e Nulaabe Makko.

Ko faama e iimaan e maana mum:duum woni goondingol Alla
e bernde goondingol pelliingol,e malaykaaji makk,e defte
makko e nulaabde makko e ñalnde sakkatiinde,e hoddira ko
moyfi heen e ko boni heen,e rewde kala ko Nelaada addi
ko,yo jam e kisa won e mum, e gollude duum konngol e
demngal,hono wiide deweteedo alah si wonah Alla,e
janngude quraana,e subahinaade e innude Alla,e mantude
Alla.

E gollirde terde banngude: Hono juulde, e hajju, e koorko... e
terde birniide jowitiide e bernde, hono yidde e hulde Alla, e
wakkilaade e Alla e labbinande Mbo golle.

Heerorɓe ganndal na nganndanira duum ko: Fiɓde e bernde,
e wowlirde demngal, e gollirde terde, na beydiro dɗotaade na
ustoro goopol.

Doosgal gadanal : Goondinde Alla.

Alla daali: Pellet woni goondinɓe Ko been gomɗimɓe Alla.
Annuur 62.

Goondinde na dabba bajjinde Mbo e Alliyankeewal, e Wonde
mbo gooto deweteeɗo, e Inde e Sifaaji Makko, duum na
soomi ko arata ko:

Goondinde woodeede Alla ceniife toowɗo O.

Goondinde wonde ko Kanko woni joomraaɗo, ko Kanko jeyi
kala huunde, O taginde, O arsaqini e wonde toppatiɗo duum
fof.

Goondinde wonde ko Alla tan haani reweede, O alah
denndadiijo e hay huunde e duum, hono juulde, e du*aa*u, e
takkude, e hirsude, e wallikinaade, e moolaade, e
denndaangal dewe godɗe ɗe.

Goondinde Inde lobbe e Sifaaji Makko toowɗi ɗi O tabitani
Hoore Makko, te kadi Nelaadɗo Makko - yo o his- tabitani Mbo
duum, e ko O riiwtani Hoore Makko e Inde e Sifaaji wolla
Nelaadɗo riiwtani Mbo duum, e wonde Inde e Sifaaji Makko
njottiima ɗo timmal e labeede mbaawi haadɗe, O alah
yerodiijo, ko Kanko woni nanoowo ji*oowo.

Doosgal dimmal: Goondinde Malaykaaji.

Alla daali: Jettooje ngoodanii tagɗo kammuuji e leydi, baɗɗo
malaykaaji nelaabe joman en bibje dimmitaade e tati tati e
naybitaade, Hombo beyda e tagu ko O faala, pellet Alla ko
kattandɗo kala huunde. Faadiri.

En goondinat wonde malaykaaji ko winndere wirniinde, kobe
jeyaabe Alla tagribe ko annoore, O wɗi be doftiibe
hoykananiibe Alla.

Kobe tagu tedduɗo ko Alla tan fiiltato cemmbe e limoore mum
en, gooto e mum en fof na jogii sifaaji e inde ɗe Alla
heerinibe, ina e mabbe Jibriil yo jam kisal won e makko, oon
woni bakkilaadɗo wahyo tellatooɗo ummorde e Alla faade e
Nelaabe Makko.

Doosgal tatabal: Goondinde defte de.

Alla daali: Mbiyee min goondinii Alla e ko tellinaa e amen e ko tellinaa e Ibraahiima e Ismaa'iil e Ishaaqa e yaaquuba e Asbaadi e ko Muusa tottaa ko e lisa e ko Annabaabe tottaa ko ummorde ka Joomi mum en, min ceerndatah hakkunde gooto e mum en, e min njebbilanii Mbo. Al Baqara 136.

Goondingol pellitngol wonde denndaangal defte kammuyankooje ko haala Alla.

Ko ka Alla de ummorii faade e jiyaabe makko e goongo laabdo.

Alla ceniido O nelde Mbo annabi men Muhamadu -yo o his-faade e aade en fdof, momtii denndaangal sariyaaji gadiidi, O wadi Quraana na hiilndii e denndaangal defte kammuyankooje kombo ittudo de, Alla defiima reende Quraana e wayleede maa wosteede, Alla daali: Ko Minen tellini Quraana ko Minen reenata mbo. Al Hijri 9. Sabu ko Quraana teddufo o woni deftere Alla sakkatiinde faade e yimbe, Annabi men Muhamadu woni cakkatiido e Nelaabe, diine islaam woni mbo Alla welanaa yimbe haa darngo, Alla daali: Tigi tigi woni diine ko Islaam Aali Imraan 19.

Defte kammuyankooje de Alla jantii e deftere Makko hee ngoni:

Quraana teddufo: Alla tellinii nde e Muhammadu-yo o his-b

Tawreeta: Alla tellinii nde e Annabi Muusa-yo o his-.

Tawreeta: Alla tellinii nde e Annabi lisa-yo o his-.

Tawreeta: Alla tellinii nde e Annabi Daawuud-yo o his-.

deri Ibraahiima: Alla tellinii nde e Annabi Ibraahiima -yo o his-.

Doosgal nayabal :Goondinde Nelaabe.

Alla daali: ko goongo min nelii e kala mofte nelaado, ndewee
Alla deenadon bewnooji. Annahli 36.

Goondinde goondingol pellitngol wonde Alla nelii Nelaabe e
kala dental hombo noddabe yo be ndew Alla tan Mbo alah
denndadiijo, e yeddude kala ko rewete ko wonah Alla toowdo
O.

E wonde kambe fof kobe bannduyankoobe, jiyaee be
Alla, kobe goondube goondinaabe, hulbe Alla, hoolaabe, feewbe
feewnaabe, Alla cemminiriibe kaawisaaji tinndinooji
goondude be, be njottinii dennaangal kobe nelanoo ko, pellet
kambe fof ko e goongo laabdo be ngonno, e peewal
banngungal.

Noddaandu ndu mabbe fof gila arwannde haa sakket asli
mum ko gootum, oon woni wootadinde Alla teddufo O ko
banngewde Mbo e waasde renndinde Mbo e goddo.

Doosgal joyobal: Goondinde ñalngu cakkatiingu.

Alla daali: Alla alah deweteedo si wonah Kanko ma O renndin
mon faade ñande darngo sikke alah e hembo alah burdo Alla
goondude yeewtere. Annisaa.

Goondingol tigi kala ko yowitii e ñalngu cakkatiingu ngu, ko Alla
habri men ko heen e deftere Makko teddunde nde e ko
Annabi Makko Muhamadu habri men- yo o his- hono maayde
aade e ummital e saakaade e tefoore e peesirde e
haasboore, e aljanna e yiite, e ko wonah dum e gede jowotiide
e nguu nyalngu.

Doosgal jeegabal: Goondinde hoddira ko labaa heen e ko
boni heen fof.

Alla daali: {Menen Men tagirii kala huunde e koddoruyee} Al
Qamar: (49).

Fibde wonde kala ko yani e tagaado e aduna duum woni ko e ganndal Alla,duum ko e ganndal Alla e kattane Makko e jilgol Makko kanko gooto mbo alah denndadijo,dii hoddiraaji fof ko binndaadi ko adii de neddo o tagatee nde,neddo na jogii muuyaande,ko kanko wadata golle makko e jaati,kono dum yaltatah ganndal Alla e muuyaande Makko.

Goondinde hoddira na darii e martabuuji nay:

Aranere : Goondinde ganndal Alla kuftadinngal.

dimmere: Goondinde Alla winndii kala ko woni e ko wonata haa darngo.

Tatabel: Goondinde haajaande Alla wonoore e kattande Makko timmude, ko O haaja wona ko O haajaaka wonatah.

Nayabel: Goondinde ko Alla tagi kala huunde te O renndaani e hay gooto e tagu Makko he.

Mbeda jangga sallige.

Alla daali: Pellet Alla na yidi tuuboobe Hombo yidi labbintoobe. Al Baqara 22.

Be maaki kadi: Calliga hono sallige Am o.

Ina jeya e teddungal juulde sariyaneede laabal ko adii juulde, Alla wadi dum sardi sellude juulde, ko laabal woni cektirgal juulde, tintinaade bural mum na wada bernde na yeewee juulde. Be maaki kadi: Laabal ko feccere iimaan, juulde ko annoore.

Be maaki kadi: Kala calliginiido o yoodni sallige, goopi makko njaltat e banndu makko.

Jiyaado huccitat e Joomiiko tawa hombo laabiri laabal sallige co*etengal, e laabal maana, ngaal woni tottirde juulde ngam Alla tan, e fiemmbude tinndinooje Annabi- yo o his-.

Ko waddinta sallige

Juulde wellet foti ko farilla wolla naafile.

Wanngaade suudu kaaba.

Memde kaamiil.

Mbeda salligo mi lootoro ndiyam laabdam.

Ndiyam keelalam woni: tellidam e kammu wolla buldam
ummaade e leydi tawa na heddi e asli no tagrano nih, tawa
gootel e sifaaji mum waylaraaki, diin ngoni: Mbaadi, dakamme
e balangol: Huunde e gede ittatde laabal ndiyam.

Mbeda jannga sallige.

Taabal1:Anniyaade woni nokku mum ko bernde, woni maana
anniya ko fellitde bernde gollude dewal Alla ngam badaade
Alla Toowdo O:

Taabal 2: Lootde kaffeeje ma dide.

Taabal 3: Wufyaade.

Wufyaade woni: naatnude ndiyam e hunduko e yiilde dam e
heko, refti yaltinde dam.

Taabal nayabal: woni sorbindaade.

Sorbindaade: Woni foodirde ndiyam foofaango faade to buri
wodfude e hinere.

Fiiftaade ndiyam: duum woni yaltinde ko woni e hinere hono
piipe e ko wonah duum.

Taabal 5: woni lootde yeeso.

Keerol yeesa:

Yeeso: Kodo huccandirte wonata.

Njaajeendi mum ko nofru haa nofru.

Njuuteendi mum ko: kodo fudirde sukundu fuddori haa to
gande kaadi.

Lootde yeesa na soomi kala sukundu hoyndu, e ko woni
hedde ndaneeri les nofru e sukundu wonndu sawndiindu
wuddere nofru.

Bayaad :woni ko woni hakkunde sukundu sara wuddere nofru
e ndaneeri les nofru.

Woni ajaar ko: ko sukundu wonndu e yi*al daringal
cawndingal wuddere nofru faande nder hoore, e ko telli faade
e dadol nofru.

Ko noon kadi lootde yeeso na soomi kala ko banngi e
sukundu wahre tekkundu e yuurtiindu e wahre.

Taabal 6: Lootde juude gila ko*e pefeeli juude haa e
mirfaqueeje.

Mirfaqueeje na naati e lootngal juude parlangal.

Taabal 7: Woni moomirde hoore juude dide wondude e noppi
laawol gootol.

O fuddoroo ngardiin hoore o nawade haa e hoyfdu refti o
rutta de.

O naatna joopordu mum ndu e noppi makko he.

O lutandira pefeeli makko gori ko banngi e noppi makko, o
mooma ko wirnii e ko wirnaaki e noppi mum he.

Taabal 8: Lootde koyde dide gila pefeeli koyde haa e
kaabeeje, kaabeeje noon na naati e lootngal parlangal e nder
sallige.

Kaabeeje ngonni: yi*e dide jaltude les korlal.

Sallige na bonira piiji garooji di:

Ko yaltiri e jaltirde dide hono coofe e yaade dow wuro e
woppude henndu e maniiyyu e majiyyu.

Iwrude hakkille foti ko doyingol wollo ko libraade maa sikrude
wollo kaadi.

Kala ko waddinta lootngal hono janaaba, e fiilayru e besngu.

Si neddo humtii haaju mum, na waddii mbo ittirde sobe
ndiyam ko duum buri moyfude, wollo ko wonah ndiyam ko ina
itta sode hono kaaye e dereeji wollo bagi e ko nanndi heen,
duum yo won momtande tati labbinatde wollo ko buri, e kala
kono labbina tawo na dagii.

Moomde e kuffuujje e kawaseeje.

E alhaali boornaade kuffuujje e kawaseeje na newo moomde e
dow hede ko aldah e haajorde e lootde koyde, e sardeeji:

Nde boornagol de wonata caggal laabal timmungal ummaade
tayfe tokosere e mawnde, tawa koyde na lootono heen.

Ndede ngonata laabde de cobaani.

Nde moomgol ngol wonata e yonto dottaado.

Ndede ngonata dagiide, sellatah gujjaade wollo teetaade.

Kuffeeje ngoni: Ko boornate e koyngal foti ko nguru koydo
maa ko yeru mum hono pade boorneteede tawde hode cuura
pele.

Kawaseeje woni ko boornete e koyde foti ko bagi e ko wayi
noon.

Ko woni sirru sariyaneede moomde e kuffuujje:

Siirru moomgol e kuffeeje woni newaare e hoybinanande
juulbe be boortude kuffu e kawas na satti e mum en e lootde

koyde, haa teenti e yonto dabbunde e buubol cattungol e
saango datngal.

Mudda moomgol.

Nyiiɓɗo ko ñallal e jemma-24waqtu)

datniido ko balde tati e jemmaaji majje -72 waqtu-.

Hiisaade dumunno o na fudɗo e arwande moomgol e kuffu
wollo kawase caggal tayreede.

Mbaadi moomgol e kuffeeje e kawaseeje.

Leppinde juude.

Ndewna junngo ma e dow fela(tawa ko e cebe peɗeeli faade
korlal).

Pela ñaama moomrate ko junngo ñaama, nanal ngal ngal
moomre junngo nana.

Bonnooji moomgol:

1- Ko waddinta lootngal.

2 Gasde yonto dummuna moomgol.

Lootngal janaaba.

Si debbo e gorko ndenndii leeso, wolla maniiyyu tellii
ummaade e mum en e mbaadi tuuyo foti ko doyingol wollo ko
e pingol, waddii mobe lootaade haa be mbaawa tottirde juulde
wollo kala ko laabal waddinta, ko hono noon kadi si debbo
laabi e fiilayru wolla besngu na waddiibe lootaade ko adii nde
newanatoobe juude wolla kala ko laabal waddinta.

Sifa lootngal ko hono ko arata ko:

Nde julɗo huɓtadinta banndu mum fof ndiyam no waawi
waade fof, ina heen wufyaade e sorbinaade, si o huɓtadinii

banndu mum ndiyam tarye mawnde nde bamtoo e makko,
laabal mum timma.

Na hada nde gondudo e janaaba gollude ko arata ko haa o
looto:

Juulde.

Wanngaade suudu kaaba.

Duumaade e misiide, kono na dagi lummbude mbo ko aldah e
ñiibde.

Memde kaamiil.

Janngude quraana.

Taamamuya.

Si juuldo hebaani ndiyam dam o labbanirii wollo o waawah
huutoraade ndiyam sabu ñaw wollo ko wa*i noon, o huli
waqtu yawtude, o taamorto leydi.

Woni sifa duum kode o fiyrata juude makko leydi fiyannde
wootere, o moomrade yeeso mum e kaffeeje mum, na sarfa
nde leydi ndi wonata laabndi.

Taamamuya na bonira piiji garooji di:

Taamamuya na bonira ko salliga bonirta ko.

Si ndiyam dafi'aama ko adii fudfaade dewal caabingal o taami
ngal .

Mbeda jannga juulde.

Alla farlii e juuldo nder ñallal e jemma juuldeele joy deen
ngoni: Juulde fajiri e tiisbaar e takkusaan e furura e geeye.

Mbeda hebanoo juulde.

Si waktu juulde yoni juuldo laaba e tayre toksera e
mawnde,tawde o wonii tayraado toksera wolla mawnde.

Tayre mawnde woni: ko waddinta juuldo lootaade lootngal
janaaba.

Tayre toksera woni: ko waddinta juuldo salligaade.

Juuldo juuldat ko comci laabdi e nokku laabdo gaa e sobeeji,
o suura awra makko.

Juuldo sudorto comci kaandudi e juulde o suuriradi banndu
makko, daganaaki gorko e juulde nde o hollirta ko woni
hakkunde koppi e wuddu.

Na fawii e debbo nde o suurata denndaangal banndu makko
saanga juulde si wonah yeeso e newe juulde makko.

Juuldo haalatah e juulde si wonah konngudi keerariidi juulde,o
jentoto imaam o,o yeccittaako e juulde he,si ronki wowlude
konngudi keerariidi juulde, yo o janta Alla o subihino haa
juulde nde gasa,na fawi e dow makko janngude juulde e
juuldudi.

Mbeda jannga juulde.

Taabal 1: Anniyanaade farilla mbo faalaami tottirde o, woni
nokku anniya ko bernde.

Caggal salligaade mi huccita funnaange, mi juula mbiɗa darii
tawi mbeɗa hattani duum.

Taabal 2: Mi bamtat juude am haa de tolnoo e balabe mi wiya:
(Allaahu akbar) wondude e anniya naatde e juulde.

Taabal 3: Mi jannga du*a uuditirde juulde hono no joliri nih, ina
heen wiide: Subhaanaka Allaahuma wa bihamdika, wa
tabaaraka ismuka wa ta*aala jadduka, wa laa ilaaha gayruka.

Taabal 4: Moolaade e Alla e bone seytaane diddafo e yurmeende Alla, mi wi*a: Mbedo moolo e Alla bone seytaane diddafo e yurmeende o.

Taabal joy: Mi jannga faatiha e kala darnde duum woni: En fuddorii Innde Alla, Huubudfo yurmeende, Heerordfo yurmeende. Yettoore woodanii Alla, Jeydfo Winndere nden. Huubudfo yurmeende, heertordfo yurmeende. 3. Jeydfo ñalngu njobdi. Ko Aan min ndewata ko Aann min mballakinto. Feewnu amen e laawol poocingol. Laawol ngol be neeminda e dow mum en be ngonah tikkanaabe be ngonah majjube.

Mi jannga caggal faatih ko newii e quraana e darnde aranere e dimmere tan e kala juulde, dum wonah ko waddii, kono wadde dum ko baraafe mawde.

Taabal 6: Mi wiya: Allaahu Akbar, refti mi wadfa rukuu haa keeci am fotondira, juude am ngona e koppi am, mi seernda pedefeli, refti mi wiya e rukuu he: Subhaana Rabbiyal Ajiim.

Taabal 7: mi bamtoo e rukuu mi wiya: (Alla nani jettudfo Mbo).

Taabal 8: Mi wiya Allahu akbar. Mi sujja e dow juude e koppi e pele, e tiinde e hinere, mi wiya: (senaare woodanii joomiraado toowdo).

Taabal 9: mi wiya (Allahu akbar) mi bamto e sujuud haa mi foto poocciido keeci joodiido e fela nana he, mi darna fela ñaama ngo, mi wiya: Joom Am yaafo mi.

Taabal 10: Mi wiya (Allaahu akbar) mi sujja laawo godngol hono sujuud ngadana o.

Taabal 11: mi bamta hooram biido : (Allaahu akbar) mi foocco mi daro, mi wadfa ko heddii ko e juulde no mbaadrumi darnde aranere nde nih.

Caggal darnde dimmere e juulde tiisbaar e takkusaan e futura e ggeye, mi joodo ngam janngude tasahhudu gadana o :

Koofnaali e juuldeelee e laabdi ngoodanii Alla, yo kisal won e
Ma aan annabiija e yurmeende Alla e barke Makko, yo kisal
won e amen e jiyaabe moyŷube be, mina seedoo wonde Alla
mbo wonah Alla O alah, mina seedo wonde muhamadu ko
maccudo Makko e nelaao Makko. Refti mi ummono darnde
tatabere nde caggal duum.

Caggal darnde sakkatiinde nde e kala juulde mi joodo ngam
janngude tasahhudu cakkatiido o, hono nih: Koofnaali e
juuldeelee e laabdi ngoodanii Alla, yo kisal won e ma aan
annabi e yurmeende e barke Alla, yo kisal won e amen e
jiyaabe Alla mjoyŷube be, mbedo seedoo Alla ko Alla O tan,
mbedo seedo wonde muhamadu ko maccudo e nelaado
Makko Yo Alla juul e muhamadu e yimbe galle muhamadu,
hono no O juulirno e Ibraahiima e yimbe galle Ibraahiima, Aan
ko A jetteteedo Teddudo, Alla barkin e muhamadu e yimbe
galle muhamadu, hono no mbarkaninda Ibraahiima e yimbe
galle Ibraahiima, Aan ko A jetteteedo teddudo.

Taabal 12: Caggal duum mi silmina e ñaamo am, mi wiya:
(Assalaamu aleykum wa rahmattullaahi) mi silmina e nana am
mi wiya:(Assalaamu aleykum wa rahmattullaahi wa
barakaatuhuu.) tawa mbeda annayii yaltude e juulde, nih
wona mi gasnii juulde.

Muurungal debbo juuldo.

Alla daali: Eehey Ma Annabi maakan suddiibe ma e jiwbe e
suddiibe juulbe yobe njurtin e dow mum en jilbaabuui mum
en ko duum buri badaade ndebe nganndate be mbaasa
loreede Alla woniina seerani wonde ko momtoowo bakkatuui
jurmotoodo. Al Ahjaab 59.

Alla yamarii debbo juuldo nde o boornoto hijaab o suura
banndu makko gaa e worbe tumurankoobe, e comci
gaadaraadi e leydi makko, dagaaki nde o boorata hijaab
makko si wonah e yeesa jom galle makko wolla harmube e

makko, be dagataaka nde debba juulɔo resetee e mabbe e
mbaadi nduumiindi, been ngonɩ: Baaba haysi toowi, biɔɔo hay
si leesɔbi, baabiraabe sawndiibe e kaawiraaebe, musidɔo
gorko e biy musidɔo, e biy banndiraado debbo, e moodi
yumma, e baaba jom galle debba o haysi toowi, e biy jom
galle haysi leesɔi, e musidɔo to banngɩ muynam e jom galle
debba muyninoowo o, ina harma e muynam ko harmata ko e
aska.

Debba juulɔo na ayna e comci makko tonngi limtindi.

Gadanel: Huubɩtadinde denndaangal banndu.

ɔidi : Tawa debbo o boornortaako ɔi ngam cuɔaari.

Tati: Nde ɔum waasata serwude haa yaltina banndu.

Nay: Nde ɔum wonata ko yaaji, waasa faaɔɔe sifo huunde e
banndu.

Joy: Nde waasata wonde ko wisaa lati.

Jeegom: Nde waasata nanndude e comci worbe.

Jeedɔɔi: Nde waasata nanndude e comci be ngonah juulbe e
dewe mum en e juulɔeele mabbe.

Ina jeyaa e sifaaji juulbe:

Alla daali: Pellet juulbe ngonɩ be si Alla jantaama berɔe
mabbe kula si aayeeje Alla janngaama e mum en ɔe beyɔabe
iimaan te ko e Joom mabbe be pawatoo. Al Anfaal 2.

Goondɔɔo e yeewtere makko o fenatah.

Hombo huubna aadi e podooje.

O wonatah saaysaay saanga duko.

Homb tottira hoolaare.

Hombo yiɔana siɔɔo makko juulɔo ko yiɔani hoore makko.

Teddudo.

Moyŷa e yimbe.

Hombo jokko endam.

O wele ko Alla hoddirani mbo saanga yaajeende o muña
saanga lora.

Hombo sifaroo heewde gacce.

Hombo yurmoo tagu ngu.

bernde makko no hisi e cokoraagal, terde makko no kisi e
jaggitde goddo.

Hombo yaafoo yimbe.

O ñaamatah riba o gollirtah riba.

O jinatah.

O yaratah sanngara.

Hombo mjoyfina koddigal e hoddiiɓe makko.

O tooñatah o hodotaako.

O wujjatah o fuuntatah.

O wona diggando jiknaabe makko, hay sibe ngonah juulɓe, o
doftoobe ko dagii.

O neha bibɓe makko e bural, o yamirabe ko sariya fawi ko , o
haɗabe ko jaasi e ko harmi.

O waasa nanndinaade e golle ɓe ngonah juulɓe ko faati e
kobe keerori, wolla aadaaji mum en ɗibe keɓtanirete e
maandeeji mabbe.

Malal am e diine ko islaam.

Alla daali: kala golludo ko moyfi foti ko gorko wollo debbo te
hombo goomdini, ma Min nguurnu mbo nguurndam mbeldam
Min yobabe njobdi mabbe burndi moyfyude kobe golluno.
Annahli 97.

Ina jeyaa ko naatnata weltaare e malal e yaajde bernde
wonande juuldo ko jokkondirde e Joomiiko ko aldah e heedo
foti ko wuurbe wollo ko maaybe wollo ko heedo sanamuuji,
Alla Toowdo O jantiima e deftere Makko teddunde nde wonde
ko O badiido jiyaabe Makko be haa pooma, Hombo nanaabe
Hombo jaaboo torogol mum en, Alla daali: Si jiyaabe Am
naamniimo Mi maaku pellet komi badiido Mbedo nootoo
noddaandu noddowo si o noddii kam yobe nooto Mi yobe
goondinam ngam be peewa. Al Baqara 186. Alla ceniido O
yamarii men nde ñaagotoden Mbo, O wadi dum ko huunde
burnde teddude e dewe de juuldo valloroto Joomiiko, Alla
Maawdo O daali: Joomi mon daali noddee Kam, Mi nootoo
mon. Gaafir 60. Juuldo moyfo hatajinat e Joomiiko cay, o
duumjoto toraade e yeeso Joomiiko, o balliroo Mbo dewe Alla
lobbe.

Alla woodnii men e nde winndere ngam ñeenyal manngal, O
tagraani en fijirde, O tagiri en ko yo en ndew Mbo kanko
tan, mbo nannadiijo alah, O sariyani en diine Alliiyanke
kuubtadindo, hombo yubbina denndaangal fiyakuuji
nguurndam keeriidi e denndaandi, mbo reeniri o sariya gedef
alah e sagoyankooje wonanade nguurndam deen ngoni: Diine
Pittaali, Guri, Hakkillaaji e Jawde men, kala guurdo hombo rewi
jamirooje sariya o reentii karmude, o reenii dee gedef badfiide
ngam nguurndam o wuura malaado deeyfo bernde e
guurndam makko ko aldah e sikke

jotondiral juuldo e Joomiiko na luggidi na adda deeyre bernde
e fooftere fittaandu, e tinde deeyre e hoolaare e weltaade, e
tinde gondigal e Joomiraawo, e toppitaade Mbo e reende
jiyaado Makko goondindo Alla daali: Alla woni keedo been

goondinbe, O yaltinabe e nibe faade e annoore. Al Baqara
257.

Ngal jotondiral teddungal ko goodal ngal bernde so*ata, na
nawa faade e neemaraade dewal Allaa, e yidde hawrude e
Makko, e weeyrude bernde mum e kammu malal ngam tinde
mbo welamme iimaan.

Oon wela wela waawataa mbo sifaade si wonah oon
meedirɗo dakamme makko gollude doftaade e reentaade
bondi, ko duum saabi Annabi- yo o his na maaka: meedii
dakamme iimaan wonande oon belaado Alla Joomiraado, o
wela islaam diine makko, e Muhammadu Nelaado.

Si neddo tiidniima taweede mbo yeesa Joomiiko tawegol
duumingol, o anndiri Mbo inde e sifaaji makko lobbi, o rewa
Mbo elle hombo yi*a Mbo, o laabbina dewal ngal ngam Alla,
tawa o muuyaani heen si wonah Alla tedduɗo O, ma o wuur
nguurndam mbeldam aduna e laakara, battane makko moyya.

Hay musibbaaji janooji e juulɗo e aduna, nguleeki majji na
iwra yananeede e weleede hoddira Alla toowɗo O, e yettude
Mbo e hoddireooji Makko fof, foti ko bondi wolla ko moyyi, e
wleede weluya timmuɗo diin hoddiraaji.

Ina jeyaa ko juulɗo foti reerdude ngam malal makko beydoo
bernde mum deeyaa, ko hebbinde jantaade Alla toowɗo O? e
janngude Quraana tedduɗo o, hono no Alla daaldi : bee
goondinbe berde mabbe deeyirii jantaade Alla ko e jantaade
Alla de berde ndeeyrata e jantaade Alla. Arraad 28. Kala nde
juulɗo beydii jantaade Alla e janngude quraana, o beydoto
jokkaade e Alla toowɗo O, fittaandu makko laaba iimaan mum
semmbina.

Ko noon kadi na haanani juulɗo nde o reerdata janngude
gede diine makko ummmorde iwirde celluɗ ngam o rewira Alla
ganndal, Nelaado- yo o his- maaki: dabbude ganndal ko farilla
e dow kala juulɗo. Nde o wonata jebbaliido dowtiido jamirooje

Alla tagdo mbo o, foti o anndii ñeeñal e duum wollo o anndah,
Alla Toowdo O daali: woodanaani juuldo gorko e juuldo debbo
si Alla e Nelaado ñaawii huunde ndebe kebata heen subaade
e fiyaaku mum en, kala goopdo Alla majjii majjere woddunde.
Al Ahjaab 36.

Yo Alla juul e Nulaado men Muhamadu e mbootu makko e
sahabaabe makko fof.

Timmi.

Fehris lelnaade.

Tonngoode.

lelngo.

Hello.

Ruttaanaade ngara.

Eggu ngam fahrisinde lelnaade de.

Renndin amen e humpita ma e deftere he.

Bismilla ma e juuraade nokku elktoronik he.

Deftere gollondirde e telefo jiilordo.

bofdu ngam egga faade subject he.

bofdu e natal he ngam nduttoda e ngara he.

Momti baarkuud o.

Hollirgo anndanirgol(Powerpoint)

Jencaade ebbaande.

Dftere muulaande

Deftere telefon jiilordo

Nokku elektronik.

Hollirde power point.

Tummbitere heeriniinde telefonji samart.

Tonngaande nafoore ngam juulɗo keso.

Hunorde

Alla woni joom am.

Annabiijo on mo jam e kisiyee woni e mun on maaki:

Quraana tedduɗo o ko haala Joomiraawo.

Mbela ana anndi doosɗe islaam?

Anndude doosɗe islaam.

Mbeɗa jannga sallige.

Moomde e kuffuuje e kawaseeje.

Lootngal janaaba.

Taamamuya.

Mbeɗa jannga juulɗe.

Muurungal debbo juulɗo.

Malal am e diine ko islaam.